

Danyýel Kitaby — Ýüz ýetmiş bäşinji kitap

Şöhratlandyrylan Mesih: Daniýel we Ylham kitabyndaky pygamberlik meňzeşlikleri

Jeff Pippenger

2024-04-05

Danyýlyň onunjy babyndaky Mesihniň görnüşi, Ýahýanyň Ylhamda gören şol bir görnüşidir. Ol Mesihniň peýda bolşunyň “mareh” görnüşiniň aýal jyns görnüşi bolan “marah” görnüşidi. “Mareh” iki mün üç ýüz ýylyň görnüşidir, onuň esasy manysy bolsa “peýda boluşdyr.” Daniýel hem-de Ýahýa bilen bolan Mesihniň “peýda boluşlary” ikisi-de şöhratlanan Mesihniň görnüşleridi.

Birinji aýyň ýigirmi dördünji günü, men Hiddekel diýilýän beýik derýanyň boýunda wagtym, gözlerimi galdyryp seretdim, ine, zygyr matadan geýnen bir adam bardy; onuň bili Uphaz altyny bilen guşalandy. Onuň bedeni berile meňzeýärdi, ýüzi ýyldyrymyň görnüşi ýalydy, gözleri ot çyralary ýalydy, gollary we aýaklary ýalpyldap duran бүрүнç reňkine meňzeýärdi, sözleriniň sesi bolsa köpçüligiň sesi ýalydy. Daniel 10:4–6.

“Görnüş” diýmegi aňladýan “mareh” sözi şol bölekde “ýyldyrymyň görnüşi” diýip terjime edilendir. Bu söz onunjy bapda dört gezek ulanylýar; onuň iki ýerinde “görüm”, ýene iki ýerinde bolsa “görnüş” diýip terjime edilýär. Ol başga-da üç gezek zenan görnüşinde ulanylýar. “Marah” sözi “görnüş” görüminiň zenan görnüşli beýanydyr. Ol “aýna” diýip kesgitlenýär we görülende bir zadyň bolup geçmegine sebäp bolýan “sebäp dörediji” hallukdyr.

Sebäp dörediji ýagdaýy bildirýän söz, bir zadyň ýüze çykmagyna sebäp bolýan ýa-da täsir döredýän sypatdan emele gelýär. Dil we grammatika taýdan ol köplenç biriniň ýa-da bir zadyň haýsydyr bir hereketi ýerine ýetirmegine ýa-da belli bir ýagdaýy başdan geçirmegine sebäp bolmak düşünjesini aňladýan işliklere ýa-da gurluşlara degişlidir.

Mysal üçin, “Ol ony güldürdi” diýen sözlemde “güldürdi” diýen işlik sebäp netijeli işlikdir, çünki ol eýäniň (ol) doldurgyjyň (ony) herekete (gülmäge) mejbur edendigini aňladýar.

«Men ulagymy abatlatdym». (Bu sözlemde «men» diýen eýe ulagyň abatlanmagy işini başga birine etdirdi.)

“Ol öz okuwçylaryna synag üçin okamaga mejbur etdi.” (Bu ýerde “Ol” diýen eýe öz okuwçylarynyň synag üçin okamak hereketine gatnaşmagyna sebäp boldy.)

«Ol saçyny kestirdi». (Bu ýagdaýda, “Ol” diýen eýe saçyny kesmek işini başga birine etdirdi.)

“Kompaniýa binanyň abatlaýyş işleriniň geçirilmegini üpjün etdi.”

“Biz çagalary öý işlerine kömek etmäge çekeris.” (Bu ýerde “Biz” diýen eýe çagalaryň öý işlerine kömek etmek hereketine gatnaşmagyny üpjün etmegi meýilleşdirýär.) Bu mysallaryň her birinde sebäp bildirýän işlikler (had, made, got, get) eýäniň başga birini esasy işlikde görkezilen hereketi (repaired, study, cut, renovated, help) ýerine ýetirmäge mejbur edýändigini ýa-da oňa sebäp

bolýandygyny görkezýär.

Daşky görnüşi aňladýan “mareh” görnüşi, haçan-da aýal jyns zamanýnda “marah” görnüşi beýan edilip, “aýna” hökmünde kesgitlenende, şöhratlanan Mesihniň görnüşiniň şol görnüşi synlaýanlarda gaýtadan şöhlelenýändigini görkezýär. Daniel Mesihniň “daşky görnüşini” ýyldyrym ýaly göreňde, adamlaryň bir topary gorkudan gaçyp gitdi, emma Daniel üçin ol onuň içinde gudratly bir özgerişligi emele getirdi.

Men, diňe Danyýel, ol görnüşi gördüm; meniň ýanymda bolan adamlar bolsa ol görnüşi görmediler; emma olaryň üstüne güýçli bir titreýiş indi, şeýdip olar gizlenmek üçin gaçyp gitdiler. Şeýlelikde men ýeke özüm galdym-da, bu beýik görnüşi gördüm, mende hiç bir güýç galmady; çünki meniň görküm içimde zaýalanyşa öwrüldi, we men hiç bir güýji saklap bilmedim. Danyýel 10:7, 8.

Hakykat ibrany elipbiýiniň birinji, on üçünji we soňky harplaryndan düzülen ibranyça “hakykat” sözi bilen aňladylýar. Birinji harp bilen soňky harp Mesih üçin hemişe birdir; çünki Alfa bilen Omega hemişe başlangyjy soň bilen birlikde görkezýär. Ortaky ýa-da on üçünji harp pitneçiligi aňladýar. Daniýel: “Men, diňe men Daniýel, bu görnüşi gördüm” diýýär, emma Daniýel bilen bile bolan, pitneçilikde ýaşayan adamlar “görnüşü görmediler.” Şonuň üçin Daniýel “ýeke özi” “uly görnüşi” gördü. Başynda-da, ahyrynda-da görnüşi diňe Daniýel gördi, ikinji salgylanma bolsa gaçanlaryň pitneçiliginiň ýüze çykmagyna sebäp boldy. Daniýel soňky günlerde Onuň keşbine seretmek arkaly Mesihniň keşbine özgerdiliýän Hudaýyň halkyny aňladýar. Biz “aýna” görnüşine bakmalydyrys.

“Biz Huda hakynda ýaşayyş tejribesi arkaly bilimli bolmalydyrys. Eger biz Rebbi tanamaga dowam etsek, Onuň çykyşlarynyň daň ýaly taýýarlanandygyny bileris. Mesih bizi Hudaýyň ähli dolulygy bilen doldurylmaga çagyryar. Şonda biz hakykylykda hristian dininiň kämilligini wekil edip bileris. ‘Men oňa berjek suwdan içen her kim,’ diýip Halasgär yglan edýär, ‘hiç haçan suwsamaz; emma Men oňa berjek suw onuň içinde ebedi ýaşayşa atylyp çykyan suw çeşmesi bolar.’ Mesih biziň Özi bilen bilelikde zähmetdeş bolmagymyzy isleýär. Biz öz-özlükden boşadylanymyzda, Ol Öz merhemetini başgalara paýlamak üçin bize berer. Iki altyn turba arkaly özlerinden altyn ýagy akdyryp çykarýan iki zeýtun şahasy, elbetde, arassalanan gaplary mätäçlikde bolanlar üçin ýagtylyk, teselli, umyt we söýgi bilen üpjün eder. Biz Hudaýa wagtal-wagtal edilýän hyzmatdan has artygyny hödürlemelidiris. Emma muny diňe Isadan öwrenmek, Onuň mylaýymlygyny we ýüreginiň pesgöwünliligini eziz tutmak arkaly edip bileris. Geliň, özümizi Hudaýda gizläliň. Geliň, Oňa ynam edeliň. Geliň, Mesihde galalyň. Şonda hemmämiz ‘ýüzi açyk ýagdaýda, aýnada Rebbiň şöhratyna seredýän ýaly bolup, şol bir keşbe şöhratdan şöhrata,’—häsiýetden häsiýete özgertileris. Hudaý senden ýa-da menden mümkin däl zady talap etmeýär. Oňa seredip, biz Onuň keşbine özgertilip bileris.” Signs of the Times, 25-nji aprel, 1900.

Danyýlyň onunjy babynda we dokuzunjy babynda Jebraýyl pygamberligiň daşky hem içki görnüşleriniň düşündirişini Danyýyla berýär, we onunjy babyň birinji aýatynda Danyýlyň ilkinji aýdýan zady, “zat” we “görüş” hökmünde beýan edilen şol iki görnüşe-de düşünenidigidir. Ol bu düşüňjani agy içinde bolan ýigrimi bir gününüň ahyrynda aldy. Şol ýigrimi bir gün baş perişde

Mikaýylyň gelmegi bilen tamamlandy. Iki ýüz ýigrimi sany we iki ýüz ýigriminiň ondan biri, ýagny onluga bolan ýigrimi iki sany, Ylahylygyň ynsanlyk bilen birleşmeginiň nyşanydyr, we hut ýigrimi ikinji günde Danyýyl Mesihniň keşbine üýtgedildi.

Men hiç hili näzik nan iýmedim, agzyna et-de, şerap-da girmedim, doly üç hepde tamam bolýança öz-özümi asla ýaglamadym. Birinji aýyň ýigrimi dördünji güni bolsa, beýik derýanyň — Hiddekeliň — kenarynda wagtyň, gözlerimi ýokary galdyryp seretdim, ine, zygyr geýnen, biline Uphazyň sap altyny guşalan bir adam bardy. Daniýel 10:3–5.

Danyýl Hudaýyň pygamberlik Sözi arkaly özleriniň dagadylandygyny tanap, dagynyk ýagdaýlaryna aglap-gam çekýän hem-de nur gözleýän soňky günleriň Hudaý halkyny aňladýar. Olaryň dagynyk ýagdaýy Ezekeleliň otuz ýedinji babynda öli, gurak süňkleriň jülgesi hökmünde şekillendirilýär. Süňkler ölüdir, hem-de olar dagynykdyr, emma olar Ysraýyl öýi hökmünde tanadylýar. Soňky günleriň Ysraýyl öýi ýüz kyrk dört mündür. Olar dagynykdyrlar, edil Danyýlyň Ýeremiýanyň we Musanyň kitaplaryndan düşüňsi ýaly. Ezekeilde “öli” diýilmegi olaryň öz ýagdaýlaryny tanandyklaryny görkezýär.

Soňra ol maňa şeýle diýdi: Adam ogly, bu süňkleriň bary Ysraýyl öýüdir; ine, olar: “Süňklerimiz gurady, umydymyz ýok boldy; biz öz böleklerimiz boýunça kesilip aýryldyk” diýýärler. Ezekeil 37:11.

Süňkler bolan Ysraýyl öýi özleriniň: “böleklerimizden kesilip aýryldyk” diýýändiglerini yglan edýär. Olar özleriniň dargadylan ýagdaýyny tanadylar. Soňky günleriň Ysraýyl öýi on gyz baradaky timsaly in kiçi harpyna çenli ýerine ýetirýär, hem-de Millerit taryhynda olaryň öz böleklerinden kesilip aýrylandyklaryny tanamaklygyň ýerine ýetmesi, akyllý gyzlaryň gijä galma döwründe durandyklaryna, şeýle hem gijä galma döwrüniň timsalyň anyk bir döwri bolandygyna düşünmekleri bilen kesgitlenýär. Ezekeýeldäki özleriniň dargadylan ýagdaýyny tanaýanlar, ilkinji lapykeçlikden soň gijä galma döwründe durandyklaryny ykrar edenlerdir.

Hezegiýeliň süňkleri hem-de on gyz baradaky timsaldaky paýhaslylar hem Danieliň ýigrimi bir günün dowamynda tutan ýasy arkaly şekillendirilýär. Ýigrimi bir gün geçenden soň, ýigrimi ikinji günde, Mikail aşak indi we Daniýele mesihde şöhratlandyrylan Isanyň görnüşi berildi; bu görnüş Danieli Mesihniň keşbine öwürdi. Paýhasly gyzlar hem, öli süňkler hem seredilýän aýna görnüşi arkaly amala aşyrylýan özgertmeden geçmelidir.

Danyýel, Ýezekiliň öli süňkleri we Millerit taryhynyň paýhasly gyzlary — bularyň hemmesi Ylham kitabynyň on birinji babynda öldürilen iki şaýada laýyk gelýär. Musa bilen Ýlýas öldürildiler, emma olar üç ýarym nyşanly günün ahyrynda direldilmelidiler. Ýahuda kitabynyň görkezilişi ýaly, Musa Mihail tarapyndan direldildi.

Emma baş perişde Mihail Musanyň jesedi hakynda şeytan bilen jedelleşip, onuň bilen çekişende, oňa garşy ýaňsa alyjy aýyplama bildirmäge het edip bilmän, diňe: «Reb saňa käýesin» diýdi. Ýahuda 1:9.

Danyýel kitabynyň onunjy babynda, Danyýel ýigrimi bir günlük hasratdan soň Mikaýyl inende, seredilýän aýna görnüşindäki wahyny alýar. Ölüleri direldýän ses Mikaýylyň sesidir.

Çünki Rebbiň Özi buýrukly ses bilen, baş perişdäniň owazy bilen hem-de Hudaýyň surnaýy bilen gökden iner; Mesihdäki ölümler ilki bilen direler. 1 Selanikliler 4:16.

Danyýl pygamber kitabyň onunjy baby üçünjy perişdäniň Laodikiýa hereketinden üçünjy perişdäniň Filadelfiýa hereketine geçişini görkezýär. Bu, Ylham kitabyň on birinji babyndaky iki şaýada, Ezeikiýel pygamber kitabyň otuzynjy ýedinji babyndaky öli süňklere, on gyz barada aýdylan timsaldaky paýhasly gyzlara hem-de şol timsaly berjaý eden Milleritlere laýyk gelýär. Jebraýyl uly seretgi-áynasy görnüşindäki görüşiň düşündirişini berdi hem-de dokuzynjy bapda başlan düşündiriş işini tamamlady. Bu düşündiriş Jebraýylýň on birinji bapda tapylýan pygamberlik taryhyny görkezmegi arkaly amala aşyryldy; ol taryh aslynda on ikinji babyň ilkinji üç aýatyna çenli dowam edýär. Soňra on ikinji babyň dördünjy aýatynda Danyýla öz kitabyny möhürläp ýapmak buýrulýar.

Danyýlyň onunjy babynda «setir üstüne setir» ýörelgesine görä, Danyýl Hudaýyň ahyrky günlerdäki halkyny aňladýar; şol halk Danyýlyň ikinji babynda hem, ölüm howpy astynda, Nebukadnesaryň haýwanlaryň syrly keşbi arkaly görkezilen daşarky pygamberlik habaryna düşünmäge yhlas bilen çalyşýan hökmünde görkezilýär. Şeýle hem ol, iki müň üç ýüz gün arkaly görkezilen içki pygamberlik habarynyň görnüşine düşünmäge çalyşýar. Onunjy bapdaky ýigrimi bir nyşanly günläp agydan soň, ahyrsoňy ol iki açyşa-da düşünyän hökmünde görkezilýär. Onuň bu düşüňjesi baş perişde aşak inende we ol üç gezek deglenende amala aşýar.

Onuň Mikaýyl bilen bolan tejribesi, diňe özünün görýän Mikaýyl baradaky görnüşini, ony pygamberligiň içki hem-de daşky görnüşleriniň ikisiniň-de doly düşündirişini kabul etmäge taýýarlaýar. Bu tejribe, Ezeikiýel kitabyň otuz ýedinji baby, Ylham kitabyň on birinji baby we Işaya kitabyň altynjy baby bilen bilelikde alnanda, juda jikme-jik görnüşde, setir üstüne setir beýan edilýär. Gabriel iki görnüşini on birinji bapda bir ýere jemleýän aýat onunjy aýatdyr, çünki şol ýerde demirgazygyň patyşasy gala çenli öňe gidýär, emma ondan aňry geçmeýär. Gala, Işanyň ýedinji babynda kesgitlenişi ýaly, bu aýatda milletdir, ýa-da paýtagtdyr, ýa-da Müsüriň patyşasydyr.

Çünki Suriýanyň paýtagty Damaskdyr, Damaskyň başy bolsa Resinidir; altmyş bäs ýylyň içinde Efraýym halk bolmaz ýaly syndyrylar. Efraýymyň paýtagty Samariýadyr, Samariýanyň başy bolsa Remalýanyň ogludyr. Eger ynanmasaňyz, elbetde berk durup bilmersiňiz. Işaya 7:8, 9.

Danyýlyň on birinji babyndaky onunjy aýatda demirgazygyň patyşasy Müsüriň serhedine çenli gelýär, we şol aýat muny Müsüriň (günortanyň patyşasynyň) “berkitmesi” hökmünde kesgitleýär. Onunjy aýadyň 1989-njy ýyly aňladýandygyny görkezmek bolýar; şol wagt Sowet Soýuzy papalyk we onuň wekili goşuny bolan Birleşen Ştatlar tarapyndan süpürilip aýryldy. Bu üç wekilçilikli urşun birinjisidi; ol bolsa ahyrsoňunda üçünjy wekilçilikli uruşda (Panium) Üçünji Jahan urşuna öwrülýär. Ikinji wekilçilikli uruş on birinji we on ikinji aýatlar arkaly aňladylýar, we ol häzir Ukrainada bolup geçýär; şol ýerde Russiýa günortanyň patyşasyny aňladýar, edil 1989-njy ýylda ýenlişe sezewar bolşunda Sowet Soýuzynyň günortanyň patyşasyny aňladýy ýaly.

Geçmişde men şu üç sany wekilçilik urşuny dünýä urşlaryndan tapawutlandyrmak üçin “sowuk uruş” diýen aňlatmany ulanyp geldim. Ukraina-da hakykatdan-da hakyky söweş alnyp barylýar,

şonuň üçin bu aslynda sowuk uruş dälidir, emma ol papalyk bilen onuň ýaranlarynyň hem-de Russiýanyň arasynda barýan bir wekilçilik urşudyr. Ýöne üçünji bir dünýä urşy bolmaly, onda tas ähli millet nyşana alynjak hasap ediler.

“Eý, Hudaýyň halky häzir bütlerä sežde etmäge tasdan bütinleý berlen münlerçe şäheriň golaýlap gelýän heläkçiligi hakda bir duýga eýe bolsady!...”

“Günä tas öz çäginä diýen ýaly ýetdi. Dünýäni bulam-bujarlyk doldurýar, we tiz wagtda adamlaryň üstüne beýik bir gorky iner. Ahyrzaman juda ýakyn. Biz hakykaty bilýänler hökmünde, dünýäniň üstüne basym gapylýan geň galdyryjy bir duýdansyzlyk hökmünde geljek zada taýýarlanmalydyrys.” Review and Herald, September 10, 1903.

On birinji we on ikinji aýatlarda günortanyň patyşasy bolan Russiýa, Ukrainadaky uruş tagallasyna ýolbaşçylyk edýän nasist režimi arkaly görkezilen papalygyň wekili goşunyny, hem-de papalygyň öňki wekili goşuny bolan Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň goldaýan şol goşunyny ýeňer. Ikinji Jahan urşunda, demirgazygyň patyşasy bolan papalygyň Kommunist Russiýasyna garşy wekili goşuny Germaniýanyň nasist režimidi, we şol wekili goşun nähili ýeňlen bolsa, ýakyn geljekde Ukrainada hem edil şonuň ýaly ýene ýeňler.

Üçünji proksi urşy on üçünji aýatdan on başynjy aýada çenli aýatlarda şekillendirilýär we gadymy taryhda Panium söweşi arkaly amala aşyryldy. Üçünji proksi urşy papalygyň proksi goşuny bolan Amerikanyň Birleşen Ştatlary tarapyndan alnyp barylýar, we demirgazygyň patyşasy şol söweşde ateizme garşy, edil birinji proksi urşunda (sowuk uruşda) bolşy ýaly, üstün geler. Birinji we üçünji proksi uruşlarynda demirgazygyň patyşasy — papalyk — günortanyň patyşasyny (Sowet Soýuzyny) ýeňýär, soňra bolsa Birleşen Milletler Guramasyny ýeňýär. Şol iki söweşdäki onuň proksi goşuny Amerikanyň Birleşen Ştatlarydy we ýene-de şolar bolar.

Tramp sekizinji prezident hökmünde gaýtadan saýlanar; ýagny, 1989-njy ýylda ilkinji wekiliýet urşy (Sowuk uruş) tamamlanally bäri Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda höküm süren ýedi prezidentiň içinden sekizinjisi bolar; şol döwür üçünji perişdäniň reforma hereketi üçin ahyrzamanyň wagtydy. Tramp ýer ýüzündäki haýwanyň Respublika buýnuzyny wekil edýär, we 2020-nji ýylda “woke” ateizminiň haýwanynyň elinde ölümli ýara aldy; bu bolsa Ylham kitabynyň on birinji babyndaky iki şaýadyň köçede öldürilmeginiň ýerine ýetmesi boldy.

Amerika üçin Geljek şol bir taryhy döwürde hakyky protestant şahyny aňladýar, we 2020-nji ýylda Amerika üçin Geljek “woke” ateizmiň ýyrtyjysynyň elinde ölüm howply ýara aldy. 2023-nji ýylda, 2001-den ýigirmi iki ýyl soň, Ezekiýel, Ýahýa, Daniýel we Işaýa tarapyndan güýçli goşuny direktmek hökmünde şekillendirilen prosesi başlamaga Maýkel aşak düşdi; bu goşun ýakyn wagtda geljek Ýekşenbe kanunynda baýdak hökmünde ýokary galdyrylar.

1856-njy ýylda Filadelfiýa Millerit hereketi Laodikiýa Millerit hereketine geçdi we hut şol ýerde hem şol wagtda ýedi wagt baradaky artdyrylan bilimi ret etdi, soňra bolsa 1863-nji ýylda öz gozgalaňyny doly tamamlady. Milleritler altynjy ýygnaý bolan Filadelfiýanyň şekillendirýän ýagdaýyndan ýedinji ýygnaýy tejribesine geçdiler, we şol öwrülişik nokady 2023-nji ýylyň taryhy bilen laýyk gelýär; şol wagtda Future for America-nyň Laodikiýa hereketi ýedinji ýygnaýy

tejribesinden tä Filadelfiýanyň altynjy ýygnaýynyň tejribesine gaýdyp geçýär. Bu pygamberlik ulanylyşynda hakyky Protestantlyk şahasy, Respublikalyr şahasyndaky ýaly, ýediden bolan sekizinji bolýar.

Ukraina urşunyň ikinji proksi urşudygyny tanamagyň açary onunjy aýatyň we ýedinji aýatyň “galasydyr”. Papalygyň 1798-nji ýylda ölüm getiriji ýarasyny almagyny aňladýan ýedinji aýatda günortanyň patyşasy demirgazygyň patyşasynyň “galasyňa” girdi, we bu, Napoleonyň generalynyň Watikana girip, papany ýesir almagy bilen ýerine ýetdi. Günortanyň patyşasy galanyň içine giripdi. Onunjy aýatda bolsa, papalygy we onuň proksi goşuny bolan Amerikanyň Birleşen Ştatlaryny aňladýan demirgazygyň patyşasy Sowet Soýuzynyň gurluşyny süpürip aýyrdy, emma “galany” dik galdyrdy. “Gala” başdy, paýtagtdy — ol Russiýady.

Emma “kelle” ýa-da gala, diňe Işaya kitabyň ýedinji baby, ýedinji we sekizinji aýatlaryny ulanmak arkaly iki ýa-da üç şaýadyň esasynda berkidilip bilner. Işaya ýedi, sekizinji we dokuzynjy aýatlar, 1856-njy ýylda neşir edilen Hiram Edsonyň “ýedi wagt” baradaky makalalar tapgyry üçin esasy salgylanma nokady bolupdy. Häzirki Ukrain urşunda Russiýanyň üstün çykyan gala bolandygyny tassyklaýan şol iki aýat, şeýle hem Ysraýylyň demirgazyk we günorta patyşalyklaryna garşy bolan iki “ýedi wagtyň” ikisi üçin hem başlangyç nokadyny kesgitleýän şol iki aýatdyr. On birinji babyň onunjy aýaty daşarky görnüşi kesgitleýär; bu görnüşiň patyşalyklaryň galyp-özüşine we synmagyna esaslanýandygyny Waýth uýamyz öwredýär.

“Daniel we Ylham kitabyň beýan edişi ýaly, milletleriň beýgelip, soň ýykylmagyndan biz diňe daşky we dünýewi şöhratyň nähili bihudadygyny öwrenmelidir. Ähli güýji we haşamaty bilen Wawilon — dünýämyz şondan bäri onuň ýaly zat görmändir — şol döwrüň adamlaryna şeýle berk we dowamly bolup görünen şol güýç we haşamat — nähili dolulygyna ýok bolup gidipdir! Ol ‘otuň güli’ ýaly bolup heläk boldy. Ýakup 1:10. Mäd-Persiýa patyşalygy-da, Gresiýanyň we Rimni patyşalyklary-da şeýle heläk boldy. Hudaýy öz binýady edinmedik zatlaryň ählisi hem şeýle ýok bolup gidýär. Diňe Onuň maksady bilen baglanyşykly bolan we Onuň häsiýetini beýan edýän zat galyp biler. Biziň dünýämyzyň tanaýan ýeke-täk sarsmaz zatlary Onuň ýörelgeleridir.” Pygamberler we Patyşalar, 548.

Üç wekilçilik uruşy Danyýel we Ylham kitaplarynda “açyk görkezilýär”, we bu hakykatyň açary Danyýel on birinji babyň onunjy aýatyndaky “galadyr”. Emma onunjy aýat içki görnüşe-de ýüzlenýär, çünki iki “ýedi wagtyň” hem başlangyç nokady Işaya ýedinji babyň sekizinji we dokuzynjy aýatlarynda hem görkezilýär. Daşky we içki biri-birinden aýrylyp bilinmez, we iki münň baş ýüz ýigrimi ýyldan ybarat bu iki döwür hem Ezekiýeliň iki taýagydyr; olar birleşdirilende, ýüz kyrk dört münň möhürlenmegini aňladýar; bu bolsa ylahylygyň adamzat bilen birleşmegidir.

Danyýlyň sebäp dördüji “marah” görnüşi bilen bolan tejribesi, Mihailiň inip, ahyrky günlerdäki halkyny direldýän pygamberlik çyzygyny aňladýar. Şol direliş, Mesihniň Öz Hudaýlygyny ahyrky günlerdäki halkynyň adamzat tebigaty bilen birleşdirmek üçin ýerine ýetirýän ädimlerini görkezýär. Bu birleşme, ylahy akyl bilen ynsan akylynyň birleşdirilmegi arkaly amala aşyrylýar, şeýlelikde olaryň bir akylly bolýar; we bu tagt otagynda, İn Mukaddes Ýerde, ýagny Uýa Waýtyň janyň “galasy” hökmünde “sitadel” (gala) diýip atlandyrylan ýerinde amala aşyrylýar.

Tagt otagynda Hudaýyň soňky günlerdäki halky Mesihiniň aňyny kabul edýär we şondan soň gökdäki orunlarda Mesih bilen bile oturdylýar. Mesihiniň oturan gökdäki orny galadyr ýa-da ybadathananyň başydyr. Ten ybadathanasynyň pes tebigaty bar, ol hem ten, ýa-da bedendir. Şeýle hem onuň ýokary tebigaty bar, ol hem aňdyr. Daniýeliň on birinji babyndaky onunjy aýatda, daşky görnüşiniň galasyny alamatlandyryň açar, içki görnüşiniň galasyny hem alamatlandyryň, we şeýle etmek bilen ol Respublikanizmiň hem-de Protestantizmiň şahalarynyň haýwanyň keşbine (Respublikanizm), ýa-da Hudaýyň keşbine (hakyky Protestantizm) geçýän taryhyny kesgitleýär. Şondan soň iki şaha hem ýediden bolan sekizinjä öwrülýär.

Protestantizmiň hakyky şahy, onda Ezekeiliň kuwwatly goşuny bolan we haýwanyň keşbine garşy alnyp barylýan söweşde, ilki Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda, soňra bolsa dünýäde ýokary galdyrylýan Işanyň baýdagy bolan Filadelfiýa şahy bolup durýar. Daniýeliň on birinji baby, onunjy aýat, taýaklaryň birleşmeginiň başlanýan mukaddes taryhyň nokadyny kesgitleýär. Ukraina urşy 2014-nji ýylda başlandy, emma Russiýa Ukrainany basyp almaga diňe 2022-nji ýylda başlady. 2023-nji ýylda, 2001-den soň ýigrimi iki ýyl geçenden soň, Mikaýyl 2020-nji ýylda on gyz baradaky timsalyň berjaý bolşunda ilkinji lapykeçligini başdan geçirenleri direktmek işine başlady. Ol ilki häzir çölde gygyryp duran bir “ses” galdyrdy. 2023-nji ýylyň iýul aýynda şol ses gygyryp başlady, we ol 1989-njy ýylda üçünji perişdäniň reforma hereketiniň başynda galdyrylan şol bir sesdi, çünki Isa soňuny hemişe başlangyç bilen görkezýär.

Çölde gygyryň “ses” Ylham kitabynyň birinji baby bilen tanyşdyrmak arkaly ýaňlanmaga başlady; ol ýerde Ysa Mesihiniň Ylhamy hökmünde Hudaýlyk bilen ynsanlygyň birleşmesi şekillendirilýär, ýagny synag möhletiniň tamamlanmagyna az galanda açylýan bir ylham. Danyýel onunjy bapda şol ylhamy, “sebäpçilikli” görnüş arkaly başdan geçirdi. Ylham kitabynyň ilkinji aýatlarynda Hudaýlyk bilen ynsanlygyň birleşmesi, ilkinji gezek agzalmak düzgünine esaslanyp, iň möhüm hakykaty aňladýar. Hudaýlyk bilen ynsanlygyň birleşmesi, ýagny yüz kyrk dört müňüň möhürülenmegi, Hudaýyň Sözi arkaly amala aşyrylýar. Şol Söz Atadan Ogluna berilýär; Ol hem ony Öz perişdesine berýär, soňra bolsa ol perişde habary ynsan wekiliňe ýetirýär. Ilkinji iki ädim Hudaýlyk tarapyndan şekillendirilýär. Şol iki ädimiň tapawutly aýratynlygy şudur: Hudaýlygyň ilkinji ädimi ähli zady ýaradan Hudaýlygy aňladýar. Ondan soňky iki ädim bolsa Hudaýyň ýaradylanlary tarapyndan şekillendirilýär. Birinji ädim günä düşmedik perişdedir, Hudaýyň ýaradyşynyň ilkinji görnüşü bolsa öz görnüşine görä täzeden ýaratmak güýji berlen zatdy. Şonda ynsanlygy aňladýan şol dördünji ädim habary alyp, ýygnaqlara ibermelidi ki, ýygnaqlar onda ýazylan zatlary “okap we eşidip” bilsinler.

Biz bu gözlegi indiki makalada dowam etdireris.

Isa Mesihiniň Ylhamy; muny Hudaý Öz gullaryna tizden bolup geçmeli zatlary görkezmek üçin Oňa berdi; we Ol muny Öz perişdesi arkaly Öz guly Ýahýa iberip, oňa mälim etdi. Ol Hudaýyň sözüne, Isa Mesihiniň şaýatlygyna we gören zatlarynyň hemmesine şaýatlyk etdi. Bu pygamberligiň sözlerini okaýan bagtlydyr, ony eşidip, içinde ýazylanlary berjaý edýänler hem bagtlydyr; çünki wagt ýakýndyr. Ýahýa Aziýadaky ýedi ýygnağa: size bar bolsun merhemet we parahatlyk — bar bolan, bar bolan hem-de geljek Olandan; Onuň tagtynyň önündäki ýedi Ruhdan; we Isa Mesihden — Ol wepaly Şaýatdyr, ölüleriň arasyndan ilkinji doglandyr, ýer

ýüzüniň patyşalarynyň Hökümdarydyr. Bizi söýen, Öz gany bilen bizi günälerimizden ýuwan, hem-de bizi Hudaýa we Öz Atasyna patyşalar we ruhanylar eden Oňa ebedilikden ebedilige şan-şöhrat we hökmürowanlyk bolsun. Omyň. Ine, Ol bulutlar bilen gelýär; Ony her bir göz görer, hatda Ony näýza bilen deşenler hem; ýer ýüzüniň ähli uruglary Onuň zerarly aglaşarlar. Şeýle bolsun, omyň. Reb şeýle diýýär: «Men Alfa we Omega, başlangyç we ahyrsoňyryn» — bar bolan, bar bolan hem-de geljek Olan, Gudratygüýçli. Men Ýahýa, siziň doganyňyz, Isa Mesihdäki muşakgatda, patyşalykda we sabyrda şäriňiz, Hudaýyň sözi we Isa Mesihniň şaýatlygy üçin Patmos diýilýän adada boldum. Rebbiň gününde Ruhda boldum we yzyndan surnaýa meňzeş güýçli bir ses eşitdim. Ol şeýle diýärdi: «Men Alfa we Omega, ilkinji we ahyrkydym; görýän zadyňy kitaba ýaz-da, ony Aziýadaky ýedi ýygnaga iber: Efesä, Smyrnaýa, Pergama, Týatira, Sardisa, Filadelfiýa we Laodikeýa». Ylham 1:1–11.